

به نام خداوند قادر مبدء

۱۴۰۳/۱۲/۱۴

جناب آقای دکتر محسن جوادی

معاون محترم فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و ریاست نمایشگاه بین المللی کتاب تهران
موضوع: اعتراض به حذف کتابفروشان از نمایشگاه بین المللی کتاب تهران ۱۴۰۴

با سلام و آرزوی توفیق

ما امضاکنندگان ذیل به عنوان اعضای «اتحادیه ناشران و کتابفروشان قم»، «شرکت تعاونی ناشران و کتابفروشان قم» و «مجمع ناشران قم»، بدین وسیله اعتراض خود را نسبت به حذف کتابفروشان از نمایشگاه کتاب تهران ۱۴۰۴ به همراه دلایل آن معروض می‌داریم.

مستحضرید که نمایشگاه کتاب تهران همیشه در دهه‌های گذشته با یک نقیصه مواجه بود و کتابفروشان - که شبکه همیشگی توزیع کتاب ناشران هستند - چه در ایام نمایشگاه و چه پیش و پس از آن متضرر می‌شدند. این نقیصه در ۲ سال گذشته رفع شد و با سامانه مجازی فروش کتاب، کتابفروشی‌ها هم در نمایشگاه شرکت داده شدند. با این حال در آستانه نمایشگاه ۱۴۰۴ و در یکی از بدترین شرایط اقتصادی بازار نشر و کتاب، با تصمیم ناگهانی مسئولان نمایشگاه، کتابفروشان از شرکت در نمایشگاه حذف شدند. این تصمیم به دلایل زیر، اشتباه محض است و تبعات خطیری برای تداوم شبکه توزیع نشر و کتابفروشی‌ها دارد:

۱. کتابفروشان کتاب‌های ناشران را می‌فروشند و از خودشان کتابی ندارند. کتاب‌هایی که ما در نمایشگاه مجازی می‌فروشیم قبلاً یا به صورت نقدی یا چکی از ناشران خریداری شده است و ناشران مبالغ آن را دریافت کرده‌اند. کتابفروش، حلقه آخر رساندن این کتاب‌ها به مصرف‌کننده است و حذف او از نمایشگاه کتاب، به معنای این است که ناشر نه تنها مبالغ کتابهایی را که به کتابفروش فروخته دریافت کرده است بلکه با ایجاد انحصار در نمایشگاه کتاب می‌خواهد مصرف‌کننده نهایی را که قاعدتاً قرار بوده از کتابفروشان خرید کند مشتری خودش کند و کلاً کتابفروش از چرخه توزیع حذف شود.

۲. چند قیمتی بودن کتاب‌ها در صورتی که کتابفروشان شرکت داده شوند حُسن نمایشگاه است نه عیب آن. اگر کتابفروشان کتاب‌ها را به قیمت قبل دارند که ارزان‌تر از قیمت جدید ناشران است، این قضیه به نفع مصرف‌کننده است. مگر اینکه مسئولان نمایشگاه دنبال ضرر زدن به مصرف‌کننده و قشر کتابخوان و حذف رقابت اقتصادی سالم باشند. ایجاد انحصار در قیمت خلاف عقل سلیم است.

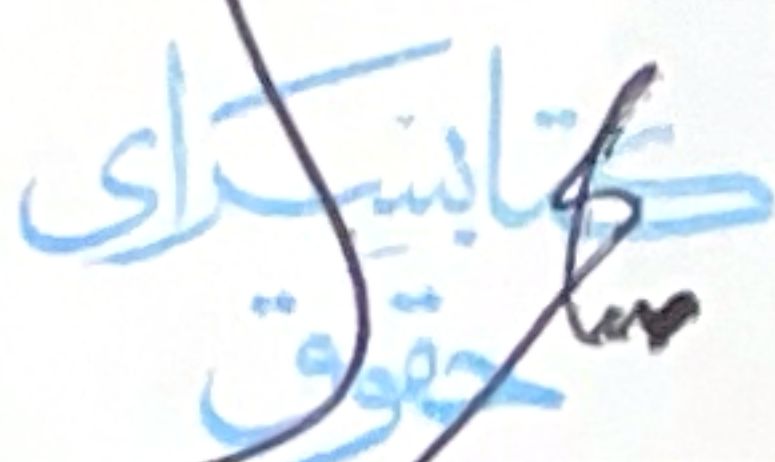
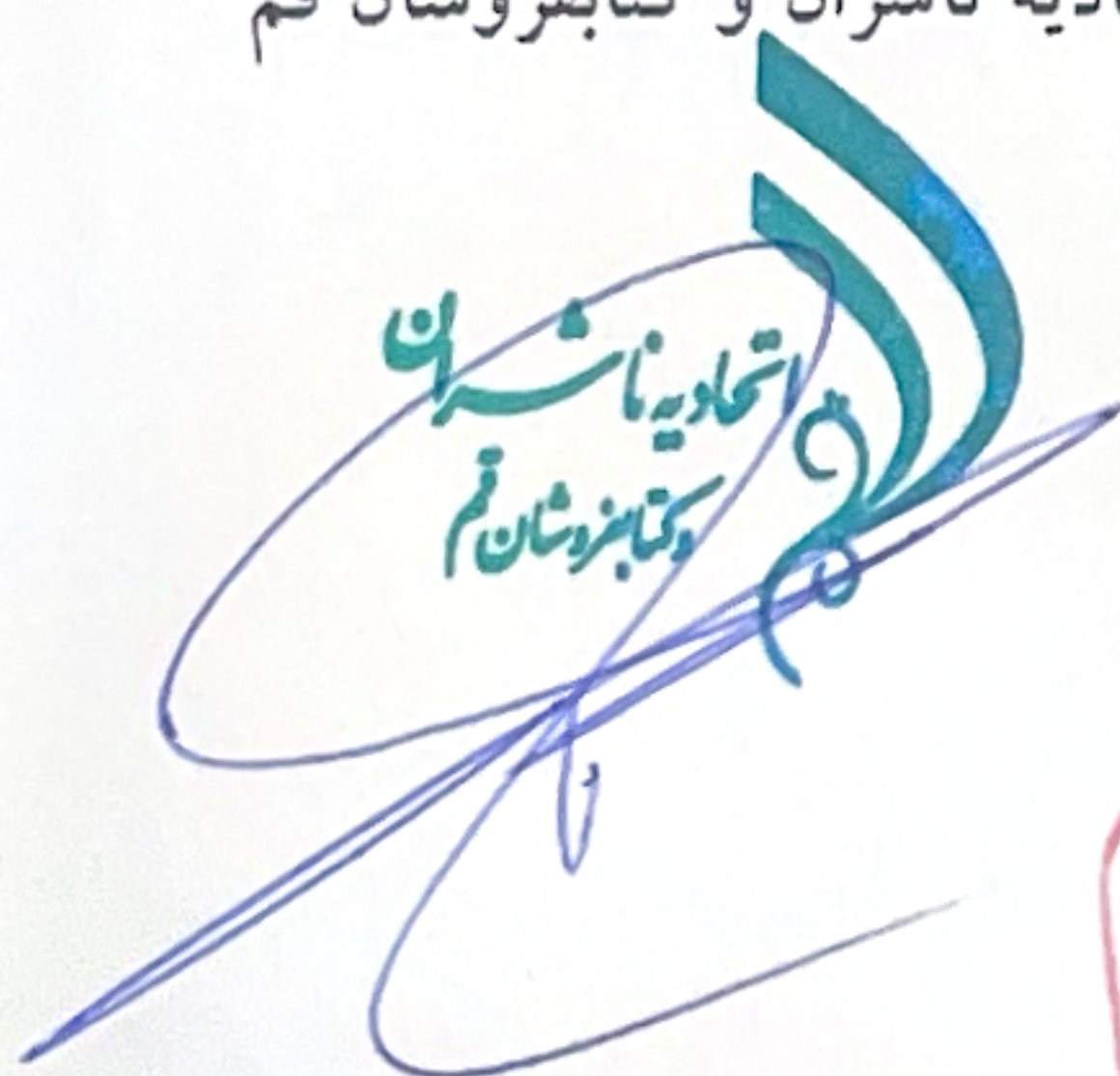
۳. اعلام ناگهانی این تصمیم در نزدیکی نمایشگاه کتاب، تمام کتابفروشی‌هایی را که یک سال برای این رویداد برنامه‌ریزی کرده‌اند دچار مشکل می‌کند. کتابفروشان بدهی‌های سنگین و چک‌هایشان را به امید فروش نمایشگاه، برای بعد از اردیبهشت سررسید کرده‌اند و اینگونه با سونامی چک‌های برگشتی کتابفروشان در آن موقع مواجه خواهیم شد.

۴. هزینه برگزاری طرح، علت دیگر حذف کتابفروشان شمرده شده است. در نمایشگاه کتابی که همه چیزش به همه چیزش می‌آید سخن گفتن از صرفه اقتصادی نداشتن طرح، گزافه است. نمایشگاه کتاب پارسال ۲۵۰ میلیارد تومان هزینه داشته و کلاً در مجازی و حضوری ۶۰۰ میلیارد تومان فروش داشته است. که از آن، تنها ۴۰ میلیارد تومان سهم کتابفروشان بوده است. هر اقتصاددانی این را ببیند نامعقول بودن اصل نمایشگاه مشهود است. اما حالا که همین نمایشگاه نامعقول بخش مهمی از نیاز کتاب مردم را تأمین می‌کند، حذف کتابفروشان تنها معنایی که دارد حفظ انحصار رانت و بودجه نمایشگاه (یارانه تخصیص یافته برای خرید کتاب) است.
۵. گفته شده که برای جبران حذف کتابفروشان، طرح‌های فصلی برای کتاب‌فروشی‌ها اجرا خواهد شد. اولاً اعتبارات طرح‌های فصلی محدود است. ثانیاً تبلیغاتی که برای نمایشگاه کتاب می‌شود در فروش آن بسیار تأثیر دارد اما طرح‌های فصلی چنین تبلیغاتی را ندارند و توجه جدی جلب نمی‌کنند. ثالثاً خرید کتاب در ایام نمایشگاه کتاب به یک سنت ۳۰ ساله تبدیل شده و بسیاری از دانشگاه‌ها و کتابخانه‌ها و قشر کتابخوان برنامه خرید کتابشان را برای نمایشگاه کتاب چیده‌اند.
۶. گفته شده که حذف کتابفروشان به تقاضای اتحادیه ناشران و کتابفروشان بوده که نماینده آنهاست. حتی اگر اتحادیه چنین درخواستی داده باشد «نمایندگی» صدق نمی‌کند. اتحادیه ناشران و کتابفروشان از دو صنف متفاوت تشکیل شده که یکی تولیدکننده و دیگری توزیع‌کننده است و در واقع باید دو اتحادیه جداگانه می‌بودند. صاحبان پروانه نشر زیادند (چون دردسر اقتصادی و فیزیکی زیادی ندارد) و صاحبان کتابفروشی کم (چون دردسر دارد). به دلیل تعارض کارکرد و منافع ناشران و کتابفروشان اصلاً نظر این دو قشر جدا از هم باید در نظر گرفته شود و مصالح کلی مردم و مصرف‌کنندگان و کل صنف نشر و توزیع کتاب در نظر گرفته شود. ضمن اینکه بسیاری از ناشران هم راضی به حضور کتابفروشی‌ها در نمایشگاه‌ها هستند.
۷. اگر چند کتابفروش تخلفاتی از قبیل اعلام موجودی غیرواقعی و زد و بند با پخشی‌های کتاب را داشته باشند، چرا باید تخلف آنها مانع کار بقیه کتابفروشان شود؟ متخلفان سنگین باید حذف شوند.
۸. چنانچه زیرساخت سامانه مجازی مشکلاتی دارد و برای این کار مناسب نیست، راه حلی برای آن اندیشیده شود نه اینکه اصل قضیه زیر سؤال برود.

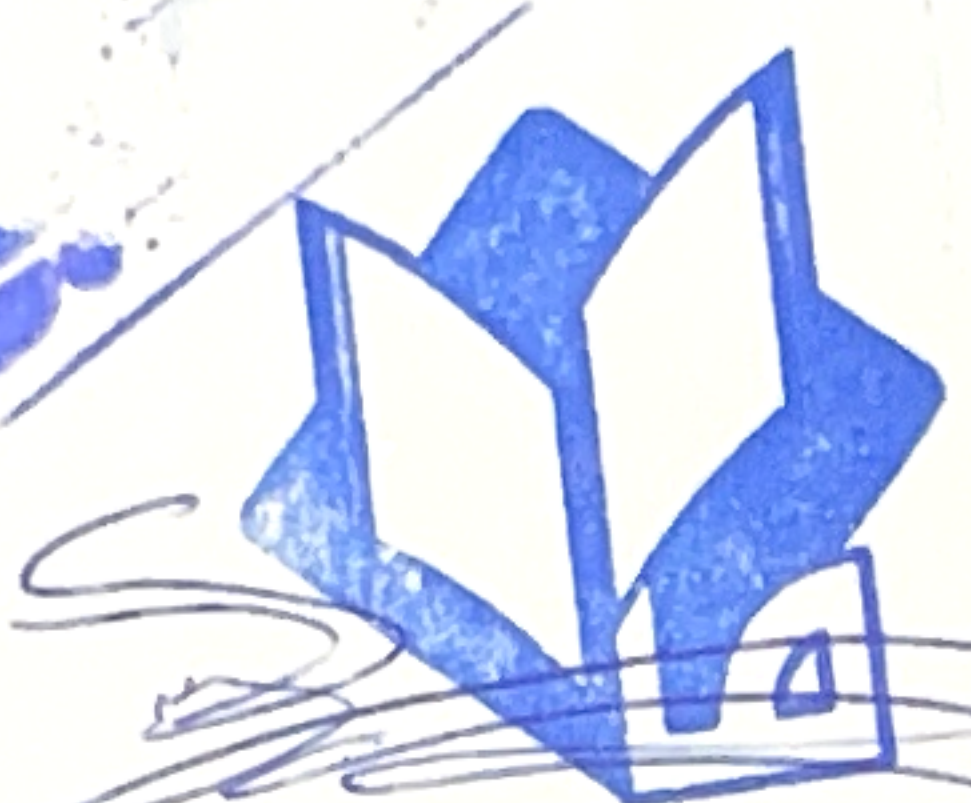
شرکت تعاونی ناشران و کتابفروشان قم

اتحادیه ناشران و کتابفروشان قم

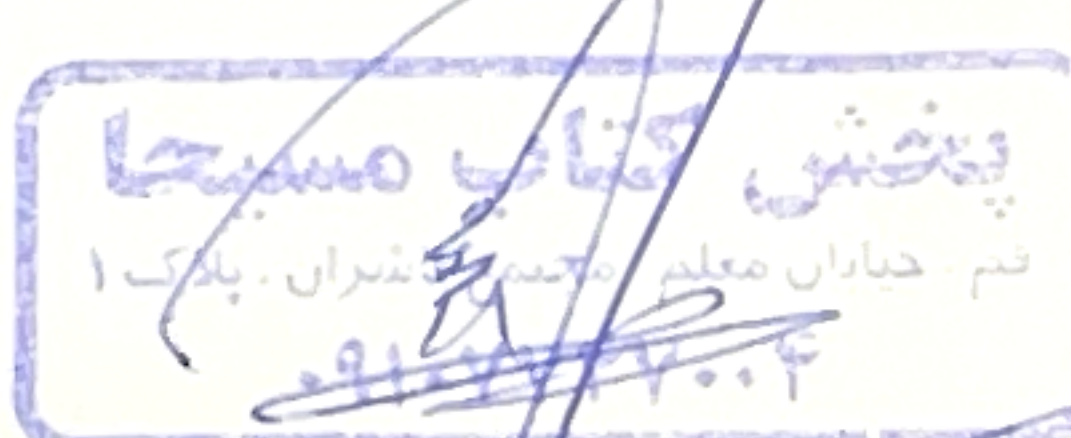
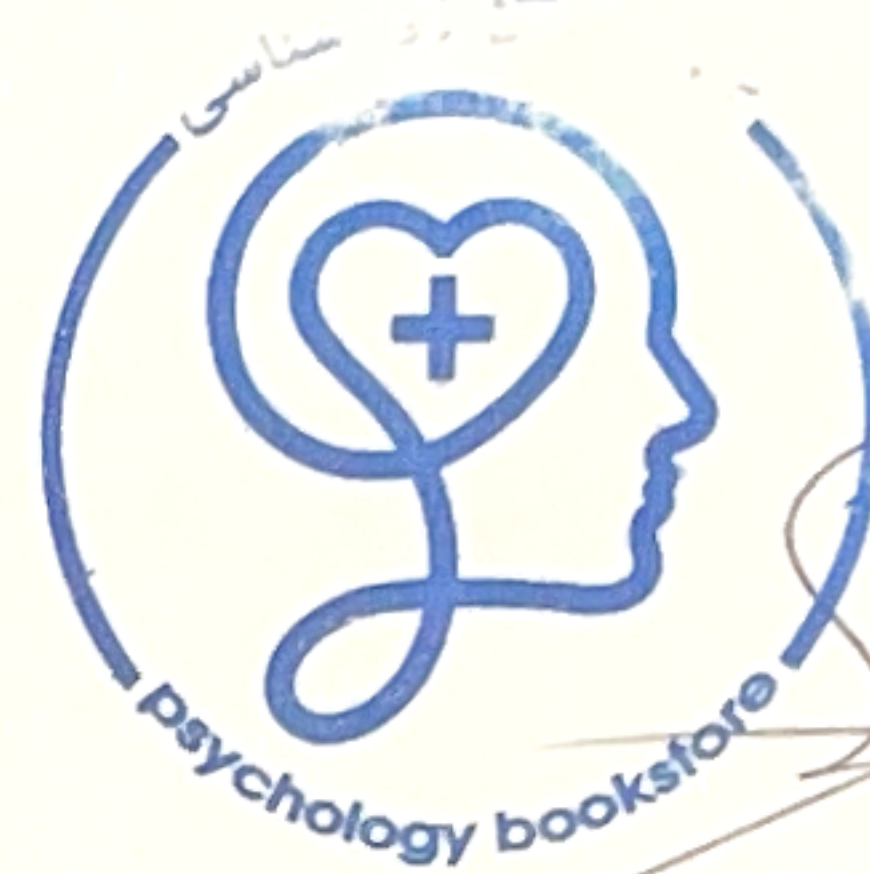
مجتمع ناشران قم

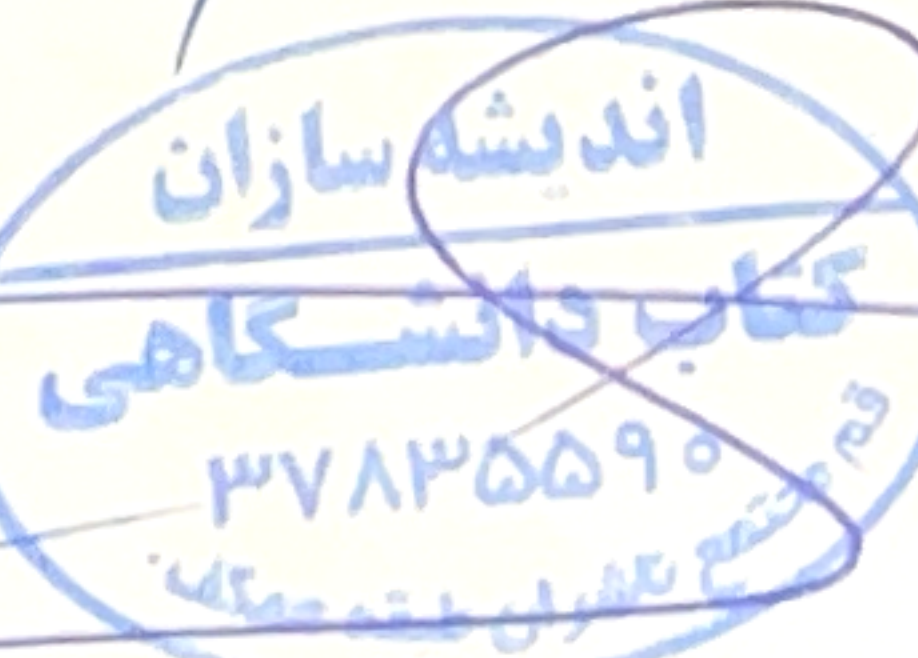
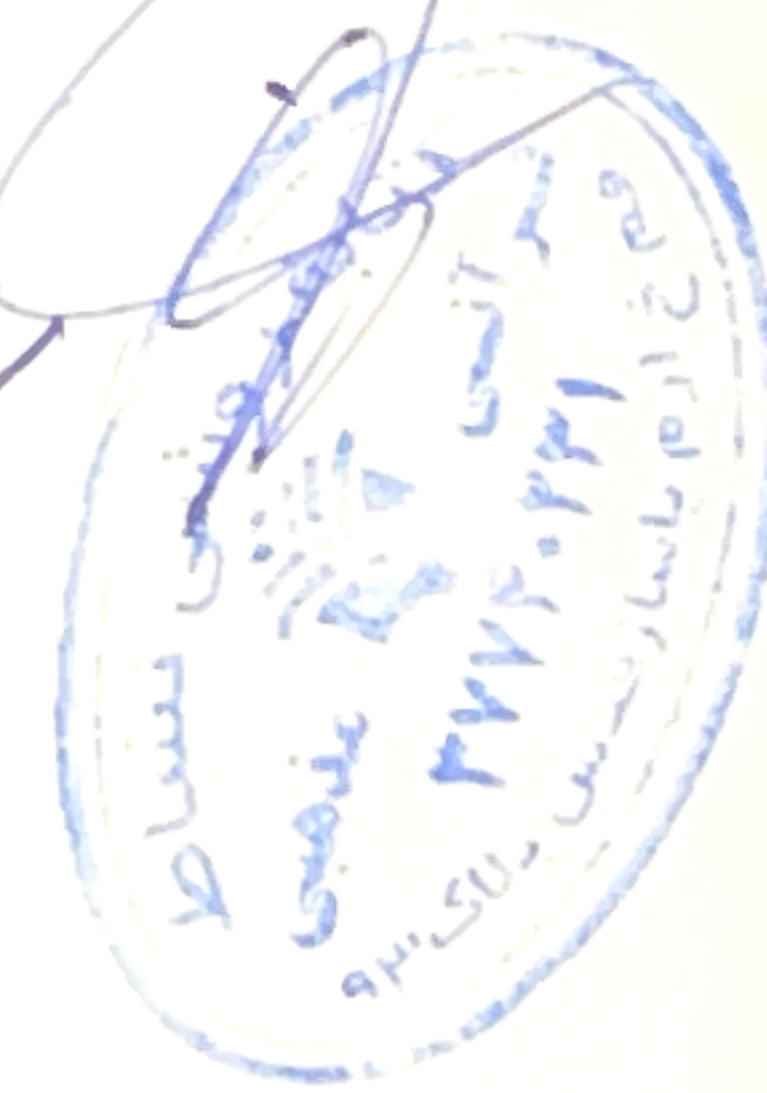
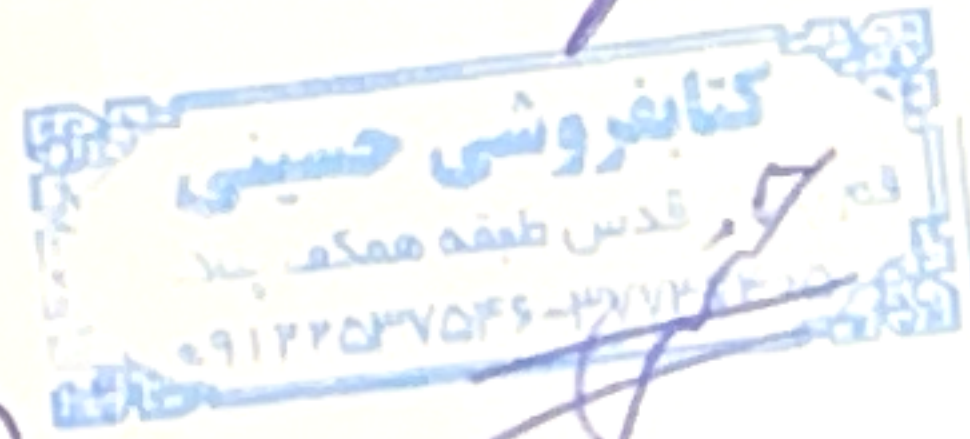
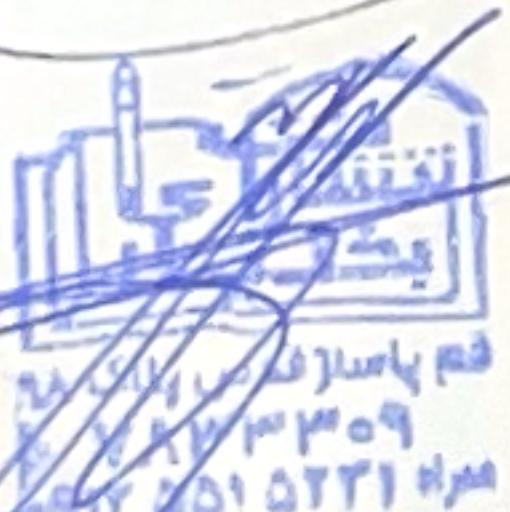
دوست آید

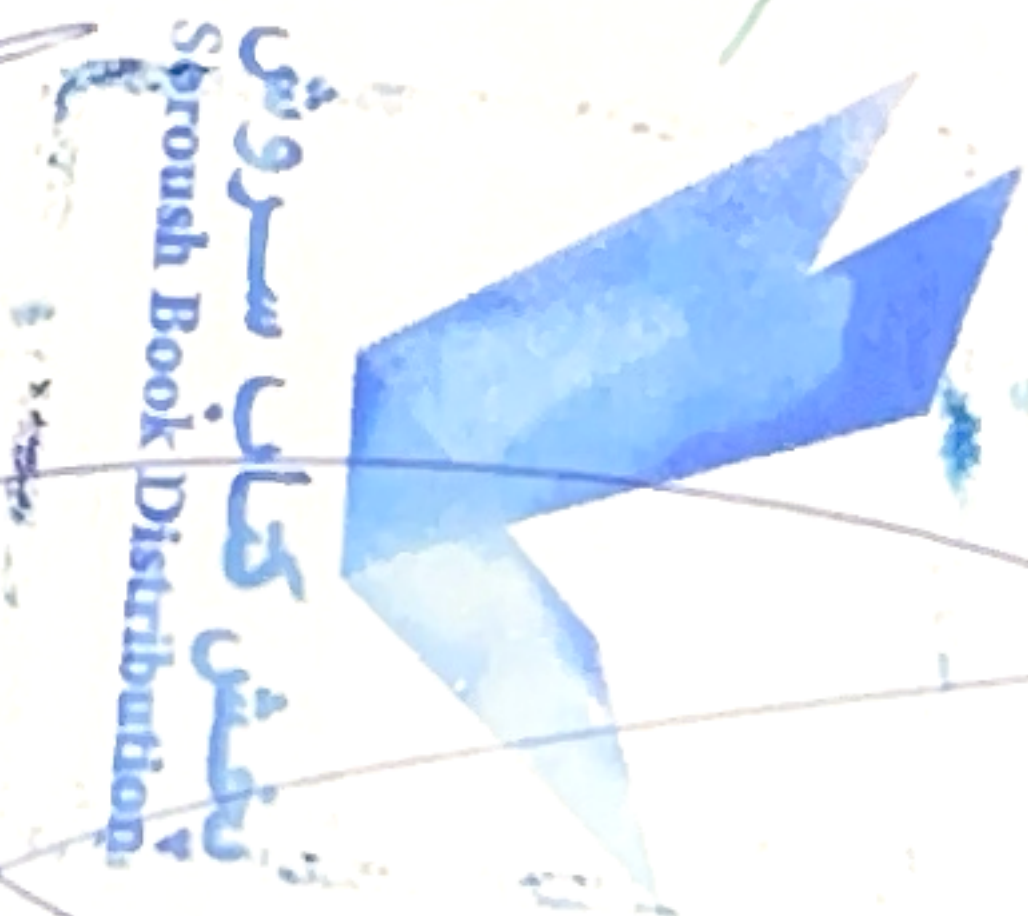
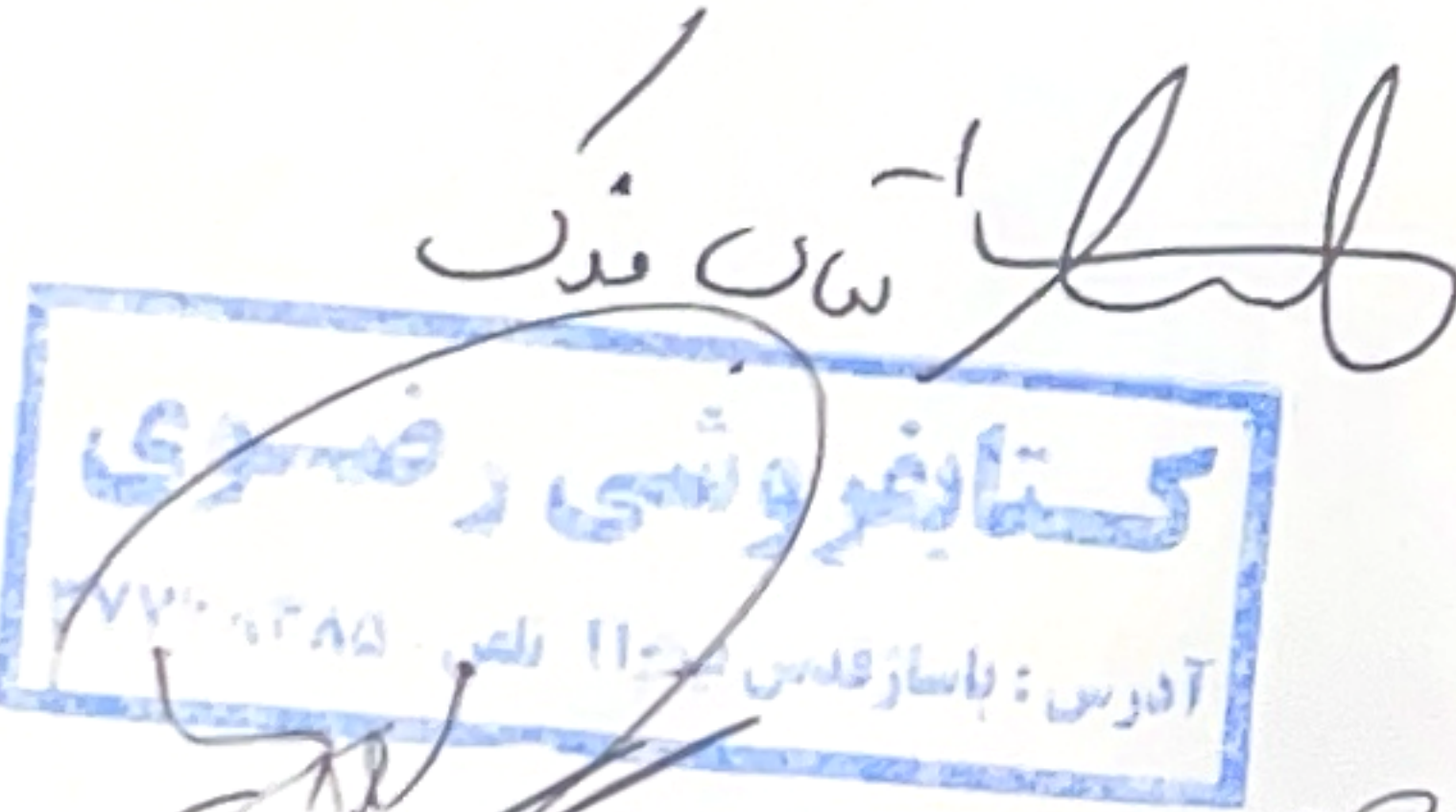
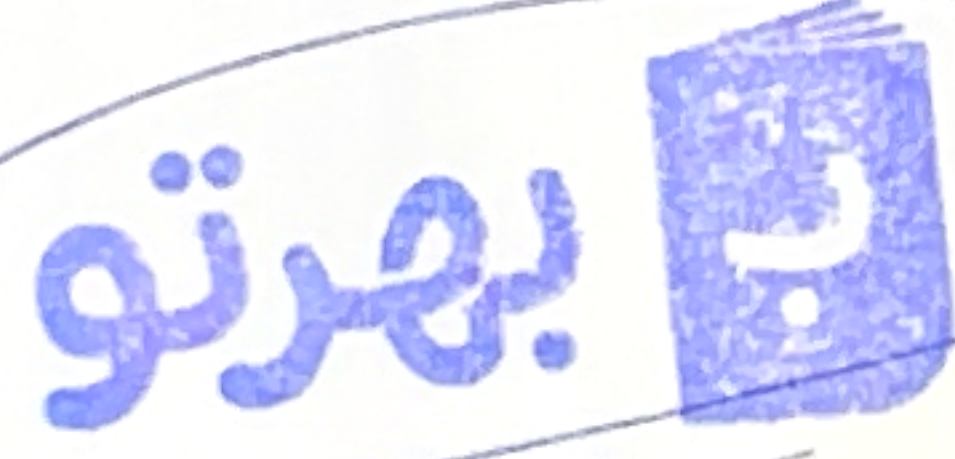
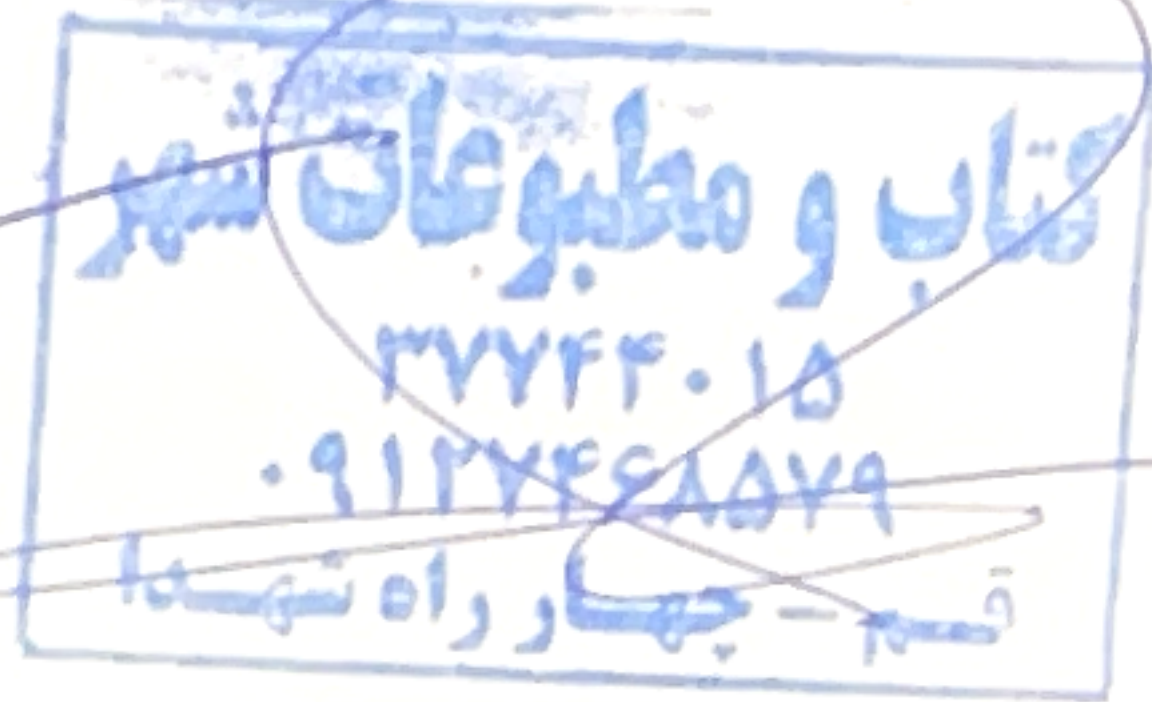
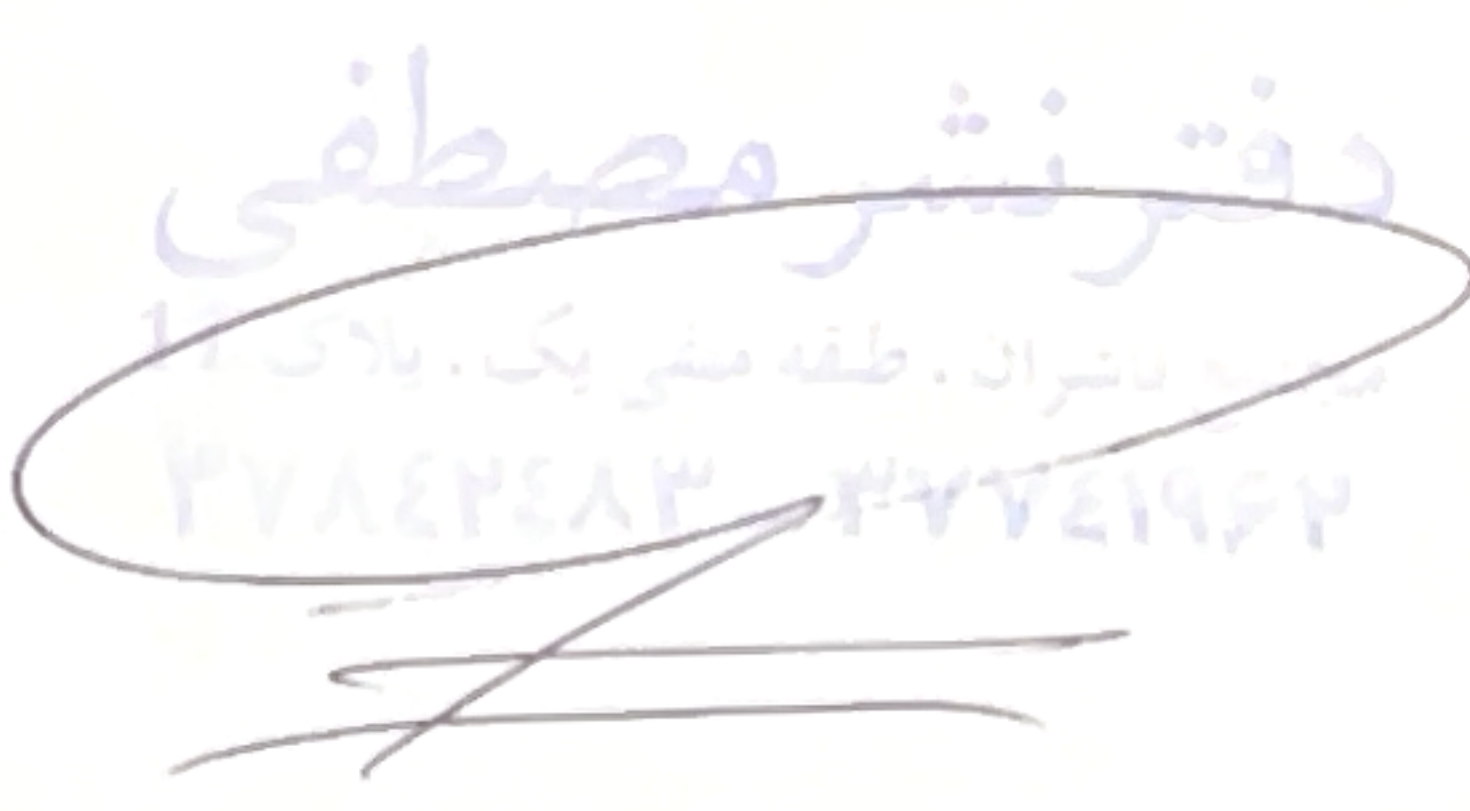

فروشگاه کتاب

انشارات دارالتفسیر
قم - فیضان معلم - میدان روح اله
تلفن: ۰۲۵۱-۷۷۴۴۲۱۲

انتشارات کتاب سروش